

נייר עמדה בנושא

הצעת חוק בתי דין רבניים (קיום פסקי דין של גירושין; תיקון – הארכת התקופה המרבית למאסר כפייה),
התשע"ד–2013

מבוא

"חוק בתי דין רבניים (קיום פסקי דין של גירושין), התשנ"ה–1995" מסמיך את בתי הדין הרבניים להוציא צווי הגבלה נגד סרבני גט המסרבים לקיים פסקי דין בעניין גירושין. על פי החוק, ניתן בין השאר להורות על מאסרו של סרבן גט. כיום נמצאים בבתי הכלא כמה סרבני גט המרצים תקופת מאסר זה כמה שנים, הכול עקב סרבנות עיקשת ונקמנות.

הצעת החוק באה להאריך את תקופת המאסר המקסימלית לסרבן גט מעשר שנים לעשרים שנה. תיקון זה בא לסייע לבתי הדין הרבניים ליישם את החוק, לצמצם את מקרי סרבנות הגט ולסייע לעגונות ולמסורבות גט האסורות בכבלי נישואיהן להשתחרר מכבליהן.

נקודת המבט היהודית

רבני "צהר" מבקשים לתמוך בהצעת החוק מנקודת המבט היהודית מן השיקולים הבאים:

- 1. העגינות כטרגדיה.** כשרצו חז"ל לתאר את גודל הטרגדיה של ירושלים בשיא שפלותה לאחר החורבן, השוו אותה לעגונה: "איכה ישבה בדד... היתה כאלמנה" – אלמנה אין כתיב כאן אלא כאלמנה שהלך בעלה למדינת הים" (איכה רבה א, ג). הרמב"ם משווה את האישה הכלואה בנישואיה בעל כורחה לשוביה (אישות יד, ח). ומקצת מן הפוסקים משווים את הצורך להתיר את העגונות לצורך להציל נפשות (הרב עובדיה יוסף, יביע אומר ו, ג).
- 2. המאסר הוא כלי חוקי לכפיית מתן גט.** חכמינו לא הסתפקו בהצהרות על מסכנותה של העגונה, ונתנו בידי הדדיינים כלים להתמודד עם סרבנים אכזריים. במקרים קיצוניים, קבעו חכמינו שניתן אף לנקוט ענישה פיזית כדי לשכנע את סרבני הגט לתת גט (שולחן ערוך, אבן העזר, קנד, א). למעשה, כיום מקובל בבתי הדין עונש המאסר כעונש החמור שראוי להשית על סרבני הגט.
- 3. חשיבות הארכת תקופת המאסר.** מלבד עצם החמרת הענישה, הארכת המאסר לעשרים שנה יש בה גם משמעות הצהרתית. תקופת מאסר של עשרים שנה נחשבת למעשה כ"מאסר עולם" בפשע שאינו רצח.¹ החמרת הענישה מדרגת בצדק את הסרבנות כאחת העברות החמורות ביותר בספר החוקים.

¹ סעיף 41 לחוק העונשין.